

KONFERENSIYA

**“ZAMONAVIY TA’LIM TIZIMINI
RIVOJLANTIRISH VA UNGA QARATILGAN
KREATIV G’OYALAR,
TAKLIFLAR VA YECHIMLAR”**

@bestpublication | | Street: Alisher Navoiy

FARG’ONA 2021

«BEST PUBLICATION»

Ilm-ma’rifat markazi

**“ZAMONAVIY TA’LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VA UNGA
QARATILGAN KREATIV G’OYALAR, TAKLIFLAR VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI 25-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ON-LINE
KONFERENSIYASI
MATERIALLARI TO‘PLAMI
12-OKTYABR , 2021-YIL**

25-SON

**“DEVELOPMENT OF A MODERN EDUCATION SYSTEM AND CREATIVE
IDEAS FOR IT, REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL ON-LINE
CONFERENCE ON "SUGGESTIONS AND SOLUTIONS"**

12-OCTOBER 2021

PART-25

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
eLIBRARY.RU

doi digital object
identifier

Ushbu to‘plamda “Zamonaviy ta’lim tizimini rivojlantirish va unga qaratilgan kreativ g’oyalar, takliflar va yechimlar” mavzusidagi 25-sonli Respublika ilmiy-amaliy on-line konferensiyasiga kelib tushgan tezis va maqolalar o‘rin olgan.

Mazkur ilmiy-amaliy on-line konferensiyada zamonaviy ta’lim tizimini rivojlantirish jarayonida innovatsion ta’lim texnologiyalarini joriy etish va loyihalashtirish, integratsion ta’limni rivojlantirishda yo‘nalishlar bo‘yicha kreativ g’oyalar, takliflar va yechimlarni amalga oshirish maqsad qilib olingan. Mazkur Respublika ilmiy-amaliy on-line konferensiya materiallaridan OTM professor-o‘qituvchilari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari va umumta’lim maktab o‘qituvchilari, mustaqil tadqiqotchilar, magistrantlar, ilmiy xodimlar, iqtidorli talabalar hamda shu sohada ilmiy ish olib borayotgan tadqiqotchilar foydalanishlari mumkin.

Eslatma! Konferensiya materiallari to‘plamiga kiritilgan maqolalardagi raqamlar, ma’lumotlar haqqoniyligiga va keltirilgan iqtiboslar to‘g‘riligiga mualliflar shaxsan javobgardirlar.

TAHRIRIYAT

Bosh muharrir

Maqsudov Ulug’bek Qurbonovich

Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori PhD

Mas’ul kotib

Xasanov Tursunali Xaydarali o’g’li

Marg’ilon shahar 11-umumiy o’rta ta’lim maktabi o’qituvchisi

Nashrga tayyorlovchi

Qobilova Saidaxon Muahhamdjon qizi

Farg’ona davlat universiteti

Salomov Shoxabbos Nozimjon o’g’li

Andijon Davlat Tibbiyot Instituti „Davolash ishi“ fakulteti talabasi

Tahrir kengashi a’zolari

Mo’minov Qobiljon Qodirovich

Fizika-matematika fanlari doktori professor

Sultonali Mannopov

O’zbekiston xalq artisti, professor

Tuychiyeva Inoyat Ibragimovna

Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori

Nikadambayeva Hilola Batirovna

*Uzbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar
universiteti, Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent*

Pirimov Akram Pirimovich

Navoiy davlat pedagogika instituti, dotsent

Shodiyev Furqat Davranovich

*Navoiy davlat pedagogika instituti, Texnika fanlari nomzodi,
Dotsent*

Qurbonova Muqaddas Omonovna

Filologiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Otaqulov Fozil Sobirovich

Geografiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Aslanov Xakimjon Ro’ziboyevich

*FarDU, Harbiy ta’lim fakulteti Umumqo’shin tayyorgarligi
sikl boshlig’i, podpolkovnik*

Karimov O’lmasbek Umaraliyevich

FarDU o’qituvchisi

Mamatqulov Muzaffar Odiljon o’g’li

*O’zbekiston Yoshlar ishlari agentligi Farg’ona viloyat
boshqarmasi bo’lim boshlig’i*

Arslonov Zarifjon Zokirjon o’g’li

*Imom Moturidiy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi yetakchi ilmiy
xodimi*

Zaparov Abduqaxxor Abdumalikovich

*Andijon davlat universiteti Umumtexnika fanlari kafedrasi professori
texnika fanlari doktori*

MUNDARIJA / TABLE OF CONTENTS / СОДЕРЖАНИЕ	
SO‘Z BOSHI	
У.И.Миллабаев, Н.Р.Зокирова, А.Ж.Алламуратова, Р.Ш.Тургунов. <i>РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ ПОЛУЧЕНИЯ НИТРАТА КАЛИЯ КОНВЕРСИОННЫМ СПОСОБОМ</i>	8
Keldiboyev Abduqodir Ulug‘bek o‘g‘li <i>«MATEMATIKA FANINING BOSHQA FANLAR BILAN ALOQADORLIGI»</i>	10
Mustafoev Islombek Ganiyevich <i>O‘ZBEKISTONNING ANGREN KO‘MIR KONI</i>	12
Elova Hilola Bekmurodovna <i>BOSHLANG‘ICH SINFDA MATEMATIKA DARSLARIDA FOYDALANILADIGAN DIDAKTIK O‘YINLARNING MAZMUNI VA ULARDAN FOYDALANISH.</i>	15
Eryigitova Sitora Sobir qizi <i>AMARANT (AMARAMTHUS) O‘SIMLIGINING YETISHTIRISH TEXNOLOGIYASI</i>	17
S Khodjaeva, M Musaev, A Rasulev, M Turaeva <i>DEVELOPING OF NATURAL GAS TRANSPORTATION OF CENTRAL ASIA AND ITS GEOPOLITICAL AND GEO-ECONOMIC ASPECTS</i>	20
Ҳомиджонов Дониёржон Қахрамонжон ўғли <i>ФИЗИКА ФАНИНИ ЎҚИТИШ ЖАРАЁНИДА ЗАМОНАВИЙ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАЖРИБАСИ</i>	27
Muxtorova Albina Ilg‘or qizi <i>PROKSEMIK VA PARALINGVISTIK OMILLAR</i>	30
Baychayev Fazliddin Xusenovich, Mustafoev Islombek Ganiyevich <i>HAVONI TURLI ZARARLI CHANGLARDAN TOZALASHDA ELEKTROSTATIK USULNING AHAMIYATI</i>	33
Fattoyev Islom <i>JADIDCHILIK MAVZULARINI SAMARALI O‘QITISH METODLARI</i>	35
Muzrobxonova Madinabonu <i>KELAJAK YOSHLARI QANI ?</i>	38
Mamarahimova Nargiza Turdiyevna <i>ONA TILI VA ADABIYOT FANINI O‘QITISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI</i>	40
Sultonova Dildora Halim qizi Isayeva Sitora Husniddin qizi <i>POETRY TRANSLATION IS THE WORK OF THE SOUL</i>	42
Salovov Isroil Kamoliddin o‘g‘li <i>INGLIZ TILINI O‘QITISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA INNOVATSIYALAR</i>	45
Bekmuratova Gulbaxar Davletovna <i>O‘ZBEKISTONDA MATEMATIKA FANINI O‘QITISH METODIKASI TARIXI VA RIVOJLANISHI</i>	48
Maxkamova Xafiza Kazakbayevna <i>BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI</i>	51
Maxmudov A‘zam Qudratovich <i>TUB SONLAR VA TUB SON HAQIDAGI TEOREMALAR</i>	53
Turdibekova Nigora Zokirovna <i>O‘ZBEK TILI – DAVLAT TILI</i>	55
Shamsiyeva Hulkar Nuraliyeva Barchinoy <i>O‘ZBEKISTONDA MATEMATIKA FANINING TUTGAN O‘RNI</i>	58
Tol‘ganay Jarimbetova <i>«QARAQALPAQ ADEBIYATI» GAZETASI RUBRIKALARI</i>	61
Safarov Husniddin Sirojiddin o‘g‘li, Yuldashev Sherzodbek Gofur o‘g‘li <i>QURILISH VA MELIORATSIYA MASHINALARINI YIG‘ISH, CHINIQTIRISH VA SINASH</i>	64
Ravshanova Umida Kamolovna <i>QISHLOQLARNING TARIXIY RIVOJLANISHIDA QISHLOQ ZIYOLILARINING TUTGAN O‘RNI</i>	67
Kazakova Sayyora Erkaevna	69

**“ZAMONAVIY TA’LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VA UNGA QARATILGAN KREATIV G’OYALAR,
TAKLIFLAR VA YECHIMLAR” MAVZUSIDAGI 25-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ON-LINE
KONFERENSIYASI**

TEXNOLOGIYA DARSLARIDA O’QUVCHILARGA RO’ZG’ORSHUNOSLIK ASOSLARINI O’RGATISH	
Narziyev Po’lat Imomovich <i>TASVIRIY SAN’AT DARSLARIDA O’QUVCHILARDA KREATIVLIKNI (IJODKORLIKNI) RIVOJLANTIRISH</i>	72
Kenjayev Sherzod Mammattjumabayevich <i>TEXNOLOGIYA DARSLARIDA O’QUVCHILARGA KONSTRUKTSIYALASH ASOSLARINI O’RGATISH USULLARI</i>	75
Sotiboldiyeva SHoxista Jaloliddin qizi <i>XALQARO BAHOLASH DASTURI ASOSIDA O’QITISHNING TAMOIYILLARI.</i>	78
Sharipova Sarvinoz Sayid qizi <i>XIX ASR BIRINCHI YARMIDAGI YARATILGAN ASARLARDAGI O’Z VA O’ZLASHGAN QATLAM</i>	80
Toshpulatova Kumush Muhidin qizi <i>BIOLOGIYA FANINI O’QITISHDA AKTDAN FOYDALANIB DARS O’TISHNING SAMARALARI VA SNAPGENE VIEWER DASTURIDAN FOYDALANISH</i>	83
Xasanova Ruqiya Shokirovna <i>JISMONIY TARBIYANING INSON ORGANIZMIGA TA’SIRI</i>	85
Xodjimatova Odinaxon Astonovna <i>TASVIRIY SAN’AT METODIKASI VA UNING ESTETIK TARBIYASI</i>	87
Vohidov Xushnut Tolib o’g’li, Xoliqov Asqar Farhod o’g’li <i>BALIQCHILIK XO’JALIKLARIDA HOVUZLARNI O’G’ITLASHDA FOYDALANILADIGAN ORGANIK O’G’IT TURLARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI</i>	89
Yusupova Zevar Urabayevna <i>AZIZ SAID LIRIKASIDA SHAKL VA SO’Z O’YINI IFODA USLUBI OMILI SIFATIDA</i>	92
Баталова Лилия Наримовна <i>ПРОБЛЕМА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПЕДАГОГА</i>	95
Бахромова Камола Киёмовна <i>НОВЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ</i>	97
Бекмуродова Покизахон Қутлук кизи <i>ТЕАТР САНЪАТИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ БАДИИЙ ВА ТЕХНОЛОГИК ЖИХАТЛАРИ</i>	100
Зунунова Г.Ш <i>ОСОБЕННОСТИ ОБРЯДОВОЙ ЖИЗНИ УЗБЕКОВ: КУЛИНАРНЫЕ КОДЫ</i>	103
Юлдашев Иззатилла Махкамович <i>МОВАРОУННАХР ФИҚҲ МАКТАБИ АСОСЧИСИ – АБУ ҲАФС КАБИР БУХОРИЙ</i>	106
Зухра Алланазарова <i>ҚАРАҚАЛПАҚ ӘДЕБИЙ СЫНЫНДА Т.ҚАЙЫПБЕРГЕНОВ ДӨРЕТИҰШИЛИГИ</i>	110
М.Э.Товошаров <i>БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРДА КАСБИЙ КОМПЕТЕНТЛИКНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК ОМИЛЛАРИ</i>	114
Мухаммадиев Акбар Рахим ўгли Назаров Айдер Зоирович <i>ВЫБОР РАЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕРВАЛА ЗАМЕДЛЕНИЙ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОХРАННОСТИ ОБЪЕКТОВ И ИНЖЕНЕРНЫХ СООРУЖЕНИЙ</i>	117
Soliev B.Z Tuychieva D.I <i>BORT ORTI ZAHIRALARNI O’ZLASHTIRISHDA SAMARADOR QAZIB OLISH TIZILARINI TANLASHGA TA’SIR QILUVCHI OMILLAR</i>	120
ИСМОИЛОВ Д.У., ОБИДЖОНОВ Д.О., КУЧАРОВ Б.Х., ЗАКИРОВ Б.С. <i>ИССЛЕДОВАНИЕ ДИАГРАММЫ РАСТВОРИМОСТИ СИСТЕМЫ К⁺, // Cl⁻, 1/2 SO₄-2 – H₂O</i>	122
Зокирова Н.Р., Обижонов Д. О., Алламуратова А.Ж., Миллабоев У.И. <i>ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ПОЛУЧЕНИЯ ЖИДКИХ НРК-УДОБРЕНИЙ</i>	124
Юлдашева Мехрунисо Касимовна <i>КОРХОНА ФАОЛИЯТИДА КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВНИНГ АҲАМИЯТИ</i>	127

ҚАРАҚАЛПАҚ ӘДЕБИЙ СЫНЫНДА Т.ҚАЙЫПБЕРГЕНОВ ДӨРЕТИҰШИЛИГИ

Зухра Алланазарова

*11-санлы Республикалық мәмлекетлик инталы
балаларға қәнигелестирилген мектеп оқытыўшысы*

Ғәрезсизликке ерискенимизден соң шын мәнисиндеги миллий идеологиямыз-ғәрезсизлик идеямыз қәлиплесип хәм раўажланып бармақта. Усындай тийкарларда да миллий руўхый қәдириятларымыз қайта тикленип, ол көз қарашығындай қәстерленбекте. Бул Өзбекстан мәмлекетиниң негизин қурайтуғын тек ғана бир өзбек миллетине тийисли емес, ал оның қурамындағы барлық туўысқан хәм бурыннан бир-бирине жақын басқа да халықларға, әсиресе, соның ишинде айрықша қарақалпақ миллетине де тийисли социал жәмийетлик, сиясий хәм руўхый психологиялық платформа болып есапланады.

Демек, бизиң руўхый раўажланыў менен көркем ой-пикир жетискенлигимиз оның бир ажыралмас бөлеги болған әдебий сынға да байланыслы деген сөз. Хәзирги ғәрезсиз мәмлекетимиздиң өзи ой-пикирлер агымындағы еркинлик, плюреализм, демократия менен жәмийетти жаңалаўдан келип шықты.

Хәзирги әдебий сынның зәрүрлиги, оның сиясий-жәмийетлик, руўхый тийкарлары да мине, усинда болса керек. Себеби халық арасында узақ дәўирлерден берли киятырған даналық пикир: "Сын дүзелмей, мин дүзелмейди" - деген гәп бар. Буның үлкен өмирлик, турмыслық хәм жәмийетлик мәниси бар.

Дүнъялық илимий теориялық хәм миллий тийкарларда хәм жәриялылық, қайта қурыў және ғәрезсизлик идеологиясы сыяқлы сиясий, социал жәмийетлик, руўхый платформалар негизинде 1990-жылларға келип қарақалпақ әдебий сыны тағы да алға умтылмаўы, яғный бир орында тоқтап қалыўы мүмкин емес еди. Бул жыллар хәр тәрәплеме еркинлик, излениў, пикирлер таласы, плюреализмге толы болды. Көркем әдебияттың өзинде де 1970-жыллардың ақыры 1980-жыллары-ақ партиялық сиясаттан бираз қашыў, батыл түрде, еркин пикирлерге, ойшыл хәм хәрекетшен қахарманларға қарай бет бурыў қәлиплести. Жәмийетлик дүзим менен руўхияттағы, көркем ой-пикирдиң өзиндеги жаңа өзгерислер әдебий сыннан да басқаша ойлаў хәм жаңалықларды, изленислерди хәм жеделлесийди де талап етти. Ол хәр қыйлы формада, хәр қыйлы мазмунда әмелге де асты.

Қарақалпақ прозасы 1990-жыллардағы қарақалпақ әдебий сынының бир қанша рецензиялық, әдебий шолыў, проблемалық (машқалалық) теориялық сыпатқа ийе мақалаларында айырым сораў-жуўап хәм анкеталарында, гейпара қарама-қарсы пикирге ийе әдебий сын мийнетлерде де хәр тәрәплеме сөз етиледі. Әдебий сынның объектине, прозамыздың ең үлкен ўәкили Т.Қайыпбергеновтан баслап, Ш.Сейтов, К.Мәмбетов, Х.Сейтов, Ж.Сапаров, М.Сейтниязов, А.Садықов, А.Султанов,

А.Әбдиев, Ж.Әбдиреймов, Ҳ.Өтемуратова х.т.б. проза дәретиўшилердиң бир неше дәретпелери алынады. Олар сан хәм сапа жағынан хәр қыйлы.

Жазыўшы Т.Қайыпбергеновтың "Қарақалпақ дәстаны" трилогиясы ҳаққында ғәрезсизлик дәўиринде де бир қанша әдебий сын мақалалар жәрияланды. Олардан Өзбекстан Қахарманы А.Арипов жазыўшының "Қарақалпақ дәстаны"н негизинен баслы идея хәм бас қахарманлардың (Маман бий, Айдос бий, Ерназар Алакөз) этирапындағы ықшам таллаўларына өз ой-пикирлерин композициялық жақтан тығыз жәмлеп, оны қарақалпақ халқының өз алдына ханлық, мәмлекет болыў, еркин хәм парахат, тыныш, ғәрезсиз жасаў нийетлери менен дурыс байланыстырады. Ол: "Китап сүүретленген қахарманлардың тәғдирлери хәр бир инсан ушын, миллет ушын, айрықша хәзирги мәмлекетимиздиң ғәрезсизликке ерискен ўақытларында хәр биримизге үлкен тарийхый сабақ болады...усындай сабақлардан ең әхмийетлиси – биринши нәўбетте, сыртқы душпанлар емес, миллеттиң ишиндеги ала-аўызлық хәм инсанның өзін-өзи аңламаслығы жүзеге шығатуғын тарийпи көз алдыңнан өтеди" [1],- деп есаплайды.

Ал жас әдебиятшылардың бири Ә.Әбдимуратов өз мақаласында бул үлкен жазыўшының "Қарақалпақнама" роман-эссесиниң жанрлық-стильлик жаңалықларын, қәсийетлерин таллайды [2].

Әлбетте, Т.Қайыпбергеновтың "Қарақалпақ дәстаны" трилогиясы дүньяның бир неше тиллерине аўдарылып, сол қарақалпақ прозасы пүткил дүньяға танылды.

Москвалы сыншы А.Изюмский, жазыўшы У.Пиржанов хәм М.Турсымуратовлар усы дәстан жаңа жәриялана баслаған ўақытта-ақ айтылған орынлы сын пикирлерди [3] қайта жаңғыртса да, ал ол жазыўшының намыс-арына дақ түсириў ушын емес, ал қайта қурыў, еркин хәм демократиялық жәмийет руўхында дөреген хәм жәрияланған мийнетлер екени менен баҳалы. Булардың хәр биринде илимий теориялық, фактлик, логикалық дәлийллери басым, олар жазыўшының (мейли ол үлкен яки кишине?!) кемшиликлери дурыс көрсете алыўы менен 1970-жыллардан берли әдебий сында бар пикирлер менен ушласады.

А.Изюмскийдиң мақаласында (мақала дәслепп Москвада "Вопросы литературы" журналында жәрияланған. 1989, №9): "Бул трилогияда көплеген авторларға тән болған антиисторизм тенденциялары айрықша бадырайып көринип турады" [4] - делинген хәм оған жүдә көплеген дәлийллер келтирилген. Усындай пикирлери менен орыс әдебиятшысы сол ўақытлар, XVII-XVIII әсирлерде, әсиресе, қәлеген ғайры дин ийелери менен де қарақалпақлардың дурыс хәм прогрессив қатнаста болмады, оған диний идеология, орыс патшалығының майда халықларға деген көзқарасы менен сиясаты да буған мүмкиншилик бермеди деп, оны көп фактлер менен дәлийллейди.

А.Изюмскийдиң пикиринше қарақалпақлардың орыс қызларына үйлениўи де орынсыз хәм тарийхқа жат нәрсе, диний идеологияға да қарсы, ол хеш қандай мүмкин емес нәрсе. Улыўма оның пикиринше, трилогияда: "...тарийхтың ашшы, қайғылы ўақыяларын гөдек, аңқылдақ балаларға ҳайтларда айтып берип, аўзының суўын қуртатуғын әйтеўир бир жай қызықлысымақ, изи жоқ, соңы жоқ ўақыяларға бөлшеклеп жибере береді",-деп жуўмақ шығарады.

У.Пиржановтың "Қарақалпақ дәстаны" кітабы хақында айтқан сын пикирлери А.Изюмскийдің пикирлери менен үлеседи. Ол бул бағыттағы көзқарасларды және де жазыушылық творчестволық психология менен де суўғарып тереңлестирген. Жазыушы-сыншы роман-трилогияның тилиндеги кешириў мүмкин емес "қәтеликлерди" (олқылық яки кемшилик ғана емес!) жети-сегиз мысаллар менен жетерли дәрежеде дурыс сынаған. Сыншыл хәм объектив қәлем ийеси "Мен...Т.Қайыпбергенновтың шығармасын жоққа шығарыўды нәзерде тутып отырғаным жоқ",-деп келип, ол "Бахытсызлар" романының жетилискен тәреплерин де айтады. Бирақ "Маманның пәтли жигитлерди изине ертип, оларды туўмаған қатынларға шаптырып жүриў мәселеси" оның қатты ғәзебин келтиреді, "...бундай ҳарамылар елдің бузылыўына себепши болады",-деп есаплап, оны Россиядағы Пугачев ўақыяларында да болған, ол басқа мақсетте еди, ал сонда да усындай тарийхый нақ фактти де өз повестинде А.С.Пушкин пайдаланып қолланбағаны орынлы дейди [5],

Мине, бул мәселелер М.Турсымуратовтың мақаласында да жоқары мәдениетли әдебий саўат пенен жеткериледи. 1969-жылы, автор еле студент ўақында жазылған мақаланың арадан 24 жыл өткеннен соң жәрияланыўы хәм оның жоқарыдағыдай пикирлер менен сәйкес келиўи де шынлықтың, хақыйқатлық, ямаса демократия менен еркинлик, ғәрезсизликтің жемиси деп есаплаў мүмкин.

Жас сыншы усындай фактлер ретинде Л.Толстой, А.Чеховтан мысаллар келтиреді. Бул бизиңше, нағыз әдебий сын үлгиси, нағыз турмыс хәм көркем әдебиятты дурыс түсиниў. Сыншы бурыннан айтылып киятырған нуқсанды да оның төркинлерин усылайынша бай әдебий саўатлылық пенен түсиндирген.

Сыншының дурыс айтқанындай? роман қахарманларының көбиси: "...хеш тартынбастан, ийбенбестен адамзаттың ең бир нәзик жери-жынысы хәм жынысый байланысларын физиологиялық жақтан турпайы түрде бирде астарлы, бирде ашықтан-ашық гәп етеди. Ол-ол ма, хәтте сөзден өтип ис жүзинде де көринеди.

Ең болмаса сонша адамның биреўиниң ети түршигип, сәл тиксиншеш! Хеш қандай!...

Бул үзинди де сыншының ишки ғәзеп отлары бар. Оның пикиринше Маман х.т.б. пикирлери хәм ис-хәрекетлери логикаға қарсы, оқыўшыларды исендирмейди: "Маманның көбейиў, өсип өниў туўралы пәрманы тийкарсыз, өриси тар пикир екенінде даў жоқ". "Маман хәм оны қоршаған адамлардың (халықтың) руўхый жақтан жарлыланыўы олардың уллы мақсетлерине қарсы келеди".

Мине, бул мақалалар менен 1970-жыллары айтылған пикирлердің түйини бир жерде табысып, олар жазыушы нуқсанларын дурыс қаралаған деген жуўмаққа келиў мүмкин.

Жас сыншылардың бири Х.Өтемуратованың стиль мәселесине арналған мақаласында [6] биресе қытай, биресе америка, англичан, немец, норвег әдебиятларының, оннан қалса сол халықлардың романларын орынлы-орынсыз дизип, оларды Т.Қайыпбергеннов романлары менен салыстырыўға урыныўлары сәтли шықпаған.

ӘДЕБИЯТЛАР:

- 1.Арипов А. Қарақалпақ дәстаны. //"Еркин Қарақалпақстан", 22-июнь, 1999.
- 2.Әбдимуратов Ә., Палұанов Б. Жаңа тәжірийбеде сәтлі қәдем. //"Әмиўдәрья", 1999, №4, 56-58 бб.
- 3.Изюмсий А. Әдебияттың терис айнасында көринген ўатанымыз тарийхы. //"Әмиўдәрья", 1991, №12, 116-бет.
- 4.Пиржанов У. Әдебиятта шынлықтың бурмаланыўына шек қойылсын. //"Қарақалпақстан жаслары", 26-январь, 1995.
- 5.Турсымуратов М. "Маман бий әпсанасы"ндағы тартыслы бир мәселеге. //"Әмиўдәрья", 1993, №1, 97-бет.
- 6.Өтемуратова Х. Жазыўшы ҳәм стиль. //"Әмиўдәрья", 1998, №5, 82-83 бб.